

Nepodpisani se dopile ne tiskaju. Pripremljena soj pisma tiskaju po 5...

Komu list nedolje na vrijeme, eoka to javi odpravnitstvu u otvoren...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na oielom arku.

Doplat se novčanju ako se i notiskaju.

Nobiljgovani listovi se neprimaju. Predplata u poštarinom stoji 5 for...

Na malo jednu broj 5 novč

Uredništvo i administracija nalaze u Via Farotta br. 1.

Poziv na predplatu

Koncem ovoga mjeseca svršava naš list XXII. tečaj te do stupiti božjom voljom u XXIII. tečaj.

Preporučujemo se napokon imućijim i sviočastijim roditeljima i izvan Istre, koji nas do sada nepomogao, da nam priskože u pomoć u ovom našem težkom poduzeću...

Kako je poznato mi neimamo druge pomoći van u naših čestitih predplatnika, dočim imademo protivnika i zavidnika, kojim je naš list pravi trn u peti, na sve strane.

Predplata u poštarinom stoji za cijelu godinu za imućnije for. 5, za seljake for. 2. Za polovicu godine polovicu tih svota.

Uprava „Naše Sloga“.

Na obranu istine.

II.

Grad Rieka spada pod senjsko-modrušku biskupiju, kojoj je sada na čelu presvj. g. dr. Juraj Posilović. U toj biskupiji rabi se od najstarijih vremena staroslavenski jezik kod crkvenih obreda.

PODLISTAK.

Naše čitanke.

(Dalje.)

Šta li će čovjek, ako je tako kobil, da mu svaki i najpošteniji nauk, svaka i najčišća težnja, svako i najplemenitije nastojanje ničim neourdi i do ničesa nedođe? Ako ga uza svu čeljenost, čestitost i neutrudivost uvijek jad i nevolja bije?

Šta da učini radnik, komu gospodar vrmlje zadaju fizičnu silu, koji kano proizvodio tielo mora da se muči za drvo i kamen, i krvavim svojim znojem mora da trpa žepove svome okrutniku, a da u zavjerk dobije tek koru hljeba, suhu koru, jedva dostatnu njemu, a gdje li ženi i cijeloj obitelji? Zar da digno glavu, dok zna da će tad od zla na gore? Ili da u srcu stvori pakao mržnje, jada i prokletstva na cijeli svijet, na sve urudbe, na samoga Stvoritelja?

A što će tekar čovjek, koji se najpoštenijim sredstvi i najplemenitijim načinom bori za svoj kruh i obstanak, pa ipak, jer hoće da služi pravdi u no krivdi nasilju, mora da trpi, pregara, oskudijeva mora da gleda gdje se gori od njega, pogazir obrac i osvjeđenjenju, daleko uzpinje i njega pretjocje i još no njemu ala-

glagoljske knjige u Senju i na Rieci dočim je već prije bilo pisanih glagoljskih knjiga kano n. pr. časoslov djakona Kirina pisan u Senju god. 1359. God. 1475 bijaše tiskan prvi latinski misal a već god. 1483 bijaše tiskan prvi glagolski misal. Poznat je također stari glagoljski spomenik u toj biskubiji pod imenom „Časoslov novljanski“ od god. 1493. God. 1507 počeo tiskati glagoljske knjige u Senju glasovit štampar glagoljaš Gjuraj Senjan, koji je taj nastampao višo glagoljskih knjiga.

Ovo su najstariji poznati spomenici glagoljski u senjsko-modruškoj biskupiji dielomice tiskani a rabljeni i na Rieci. Da se je i u kasnije doba tiskalo i izdavalo slavenskih knjiga ne treba nam valjda dokazivati. Ovo biti će dostatno, da pobije ničim neopravdanu, posve beztemeljnu tvrdnju „L'Eca del litorale“, da bijaše prije nekoliko godina uvedena u župnoj crkvi riečkoj hrvatska misa, koju je „pobožni i učeni“ kanonik Bedini samovoljno ukinuo te upeljaio latinsku misu.

Početak oktobra t. g. čim se je saznalo za samovoljno ukinutje hrvatske mise na Rieci, upravio je g. Erasmo Barčić patricij riečki, odvjetnik i zastupnik na hrvatskom saboru, otvoreno pismo na presvietloga biskupa senjsko-modruškoga, kojim upozurjuje ovoga na ukidanje hrvatske liturgije u sbornoj crkvi na Rieci, te prosvjedujući proti takovomu nasilju, moli presv. biskupa, da pozove na red župnika i da uzpostavi narodnu svetinju u riečnoj crkvi.

Nije dakle istina, da su Hrvati donieli tu stvar na svietlo mimošiv diocenzanskoga biskupa.

Dne 23. novembra t. g. podnio je zastupnik Barčić u hrvatskom sa-

boru u Zagrebu (a ne u madjarskom — kako to „L'Eco“ opetovno tvrdi) interpelaciju na vladu, te obrazložuju istu spominje također nasilno postupanje župnika Bedini-a u pitanju slavenske liturgije na Rieci. Zastupnik Barčić odlučio se na taj korak pošto je uvidio, da je njegovo pismo na presv. biskupa ostalo bezuspješno i pošto se je iz novina uvjerio, da župnik Bedini ne samo da nepopušta, već do drzovito navaljuje na slavensk liturgiju, na svećenstvo svoje biskupije, dapače i na samoga svoga biskupa. Ministar madjarski — koga spominje „L'Eco“ nema dakle ništa posla sa interpelacijom Barčićevom, a još manje sa slavenskom liturgijom na Rieci.

Prije i poslije interpelacije zastupnika Barčića ustalo je listom čitavo svećenstvo senjsko modruške biskupije prosvjedi proti postupanju župnika Bedinija i molbami na diocenzanskoga biskupa tako da sjedne strane obrani pravo hrvatskoga naroda, čast svoga biskupa i čast svećenstva tih biskupija, a s druge, da opomene brat-ski riečenoga župnika i sa krivoga puta na pravi svrati. Tako su izašli na svietlo prosvjedi i molbe: kapetola senjsko-modruške biskupije, svećenstva grada Senja, svećenstva liečko-kravskoga djakonata, svećenstva bivšeg kotara brinjakoga, svećenstva kotara ogulinskoga, svećenstva otočkoga podarcidjakonata, nekoliko svećenika senjsko-modruške biskupije.

Ovo je bez dvojbe dostatan dokaz, da je i svećenstvo one biskupije učinilo sa svoje strane sve što mu bijaše moguće na obranu narodne svetinje.

Što se tiče tobožnjih narodnih fanatika na Rieci, kojim je po svulu „L'Eca“ hrvatska liturgija i crkva u obće dovela briga, i koji da nisu želi za promjenu izvedenu od „pobožnoga i učenoga“ župnika vlastitim ušesi — moramo u ime čestitih Hrvatu riečkih odlučno protitomu prosvjedovati, prepušćujući „Koliolu o mu“ listu u Gorici, da samj obliže označi svoje podlo i ničim dokazano sumnjicjenje.

Istina je, da su sudci u crkvenih pitanjih jedino biskupi i papa. Isto tako stoji, da se je koji zastupnik Barčić toli svećenstvo one biskupije obratilo u prvom redu na svoga biskupa. Niti je Barčić a još manje rečeno svećenstvo podnelo pitanje crkvenoga jezika na Rieci na riešitbu bilo komu saboru ili prostim vjernikom.

Medjutim ako su biskupi i papa jedini sudci u crkvenih pitanjih — kako to list „L'Eco“ opetovno tvrdi, kako može on uzeti u obranu župnika Bedinija, koji nije nit biskup nit papa. pa se ipak postavio sudcem ukinuvši samovoljno hrvatsku liturgiju na Rieci, koju su pape i biskupi taj utemeljili i česće priznali.

Na koncu veli „L'Eco“, da je vodilo one, koji se zauzeo za hrvatsku liturgiju na Rieci sve drugo negoli pobožnost, ljubav do Boga, svetaca itd, jer da rade sve za narodnost, da njim je Bog na zadnjem mjestu i da krše nauk sv. crkve preokrećući red u istoj.

Doista nemožemo pojmiti kako je „L'Eco“ mogao napisati što takva o muževih, kojih nije nikada čuo ni vidio, nit poznaje njihovo javno djelovanje a još manje njihovo vjersko osvjedočenje. Takova pisanje nije mo-

vodobitno i pogrđno u lice smjog? Šta li će taj? Podivljati pa sgrabiti samokree to paliti u protivnika ili od očaja u soba?... Tu eto hoće se jakosti i veličine, koja se ne da čepati iz samoga sobo i svjetskog života. Hoće se vjore u vječno božu pravdu, koja će u svojoj vrijeme silnike poniziti, a sve neuduzne pretpriljone uvriede, svaki bolni prigor, svako velodušno oproštenje i svaku našu samozataju preobilno nagraditi; hoće se stalno nađe, da će nas Onaj, komu služimo također i platiiti; hoće se uvjerenja, da mi nemamo nikakva prava zahitjevati, da sve ide po našoj volji; uvjerenja, da imamo na tom svietu istom upornosti, da drugi sva puštati, da ide voljom božjom, a drugo sva puštati, da ide voljom božjom.

A klica svega toge mora se djoci usaditi već u ranog dabi, jer čim netko počne živjeti po načinu svjetskom, i čim po tom načinu pučne da dobro proznal, teško će već prihvatiti zakone božje.

prozalčni komada; al mora, da su pričinjeni, da onu svrhu, kojoj su namijenjeni, doista i polučie. Inki dakle moraju ti komadi da budu? Mužno je o tom obćenito razpravljati i nekakva pravila odrediti. O pojaviama bezrazložnoga diela ljudake duše ima nam psihologija još mnogo mračnu stranu razvijoliti — tu još u mnogobden vladaju tek subjektivni nazori pojedinih misliloca, na koje se možemo i ne možemo znanšati. Nije dakle tako lahko reći, takovo i takovo mora štivo da bude, ako će uzbuditi i gojiti stanovito duštvo ili želju, ili stvoriti ovu ili onu odluku? Nu možemo nešto drugo; možemo namo kazati našo mnenje o pojedinih gotovih štivih i reći: ovo mi se sviđa, ono nasrđiva. Dakako, da ni to neće biti van subjektivni nazor; dapače pri gdjeoknem štivu, da te tko upita, zašto ti se nevidja, nobiš na prvi mah ni sam znao navesti razloga; to je onako nekako, kao kad za prvi put sretnoš nekoga čovjeka, pa si pomislila, ala nemože ovaj biti dobar, on je ajugurno takav i takav. Naš sud je u takih slučajih posljedak cijeloga našega izkustva, svega našega mišljenja, svega kolikoga poznavanja ljudi i ljudske duše; zato i nije o njem tako lahko dati računa. — Glode štiva u ostalom, čim čovjek malko prosudi, možo namah i konkretno prigovratiti. Mislim, da neće biti sgeroga, ako ovdje koji primjor ulovim. Uzimam štivo, što mi netom pod ruku palo, to još u drugoj dalmat. čitanci br. 25

„Čaplja rak i ribe“. Evo u kratko sadržaja: Sušiti će se neki ribnjak; ribice žlostno, u očaju utiču no raku, nek zamolno čaplju, da im pomogne; pogodoe se; čaplja će ribice praneiti u nudaleko jezercu, gdje ih ribari poradi grebnata tla neće moći loviti; čaplj pako svaka dostu za plaću. No mjesto u ono jezercu nosaše čaplja ribe u neku pećinu, da joj budu za hranu u loših vremenih... Nu kad je nosla raku, dnajeti se ovaj jadu, te prije nego umro štipaljkama zagušti izdajeni čaplju. Štivo svršava riečmi: „Budi vjornu uvjok tvrdike, a nevjore nikad grde“. Piseo štiva htio je dakle, da djoci omrazi nevjore. Namjora je Hoja, i ako već za istu ideju neima sličnoda biblijske ili narodne pripoviesti, svaka čast piscu, koji se „tara, da inado pribavi potrebito štivo. Da vidimo sada, odgovora li ono žbilja svojoj svrhi. — Moguće je, da će se zablakrvnjeno i čulijivijom djotetu smiliti brižne ribice, onako prevareno, i da će mu se gnjušiti vjorolomna čaplja; moguće, da će ga obuzati i gnjov proti izdajici, a zadovoljstvo, što je bila kaznjena; nu kad ono uzbita dieto, malko otvoreniro, življe čudi, koje baš na svaku mlatu nepazi, koje se već podole svojim razumom nekoliko služiti — pa kad vidi onu ludost riba, koje se utiču svomu neprijatelju, staroj čaplj, što ih svaki dan lovi i njimi se hrani: onda nevjorjom, da će ih ikoliko pomilovati, nego će reći „dobro im stoji, kad su tako badaste“... (Stiditi će.)

ralno nit kršćansko, a neslužbi bogme-
na čast nimalo listu, koji se krsti strogo
katoličkim.

Interpelacija

zastupnika dra. Laginja, Spiničića i drugova
na njegovu prouzvičenost g. predsjednika
ministratstva kao upravitelja ministarstva
nutarnjih posala.

Petar Decolle, občinski na-
čelnik u Višnjaju, u političkom kotaru
poročkom, kojemu je na obćelu poznati na-
mjestnički savjetnik pl. E. L. u e h e g. g.,
bijaše pred više mjeseci prilično da po-
loži svoju čast, među ostalim i radi toga,
jer se je čutio duboko uvrijeđenim neko-
jimi izjavami spomenutoga predstojnika e.
kr. kotarskoga poglavara.

Na mjesto, da se u smislu zakona
obavio izbor občinskoga glavnara na mjesto
odstupivšega, obavila službu občinskoga
glavnara na znanjem i sudjelovanjem poli-
tičke kotarske oblasti neki občinski sa-
vjetnik imenom D o l l O s t e Anton. Ovaj
je kao bivši občinski blagajnik uslied pri-
jave občinskoga ureda u Višnjaju od dne
10. septembra 1890. god. kojim nije još
uspjeh poznat, u sumnji, da je promerjio
novca; radi toga i zbog drugih razloga
neuziva povjerenja većine občinskih za-
stupnika. Kod posljednjih naknadnih izbora
za državni sabor dan 20. oktobra D o l l
P o s t e pronađeno mnogim pritužbama biran
Hrvatske narodnosti, te je radi toga oprav-
danu bojaznu, da se pod njegovom uprav-
nom neće buduću občinski ili budi koji
izbori pravilno i mirno vršiti.

Na temelju svega toga usudjuju se
podpisani upitati njegovu prouzvičenost
predsjednika ministarstva kao upravitelja
ministratstva nutarnjih posala:

Hoće li njegov prouzvičenost čim to
bude prije moguće potrebite korake učin-
iti, da se pozovu bezodlično članovi ob-
činskoga zastupništva u Višnjaju, da izaberu
zakonitim putem občinskoga glavnara na
mjesto odstupivšega P e t r a D e c o l l e,
te da se zatim, čim nastanu zakoniti od-
nosaji, vrše občinski izbori, kako
to zakon zahtjeva.

U Beču, dne 7. decembra 1891.

(Sluđi 18 potpisna hrvatskih, slovenskih
i mladočehskih zastupnika.)

Izviešće

o glavnoj skupščini krčke gospodarske za-
druge, držanoj dne 12. listopada 1891.

(Dalje.)

I ove godine već u mjesecu srpnju
pojavi se na traju pili ili peronospora. —
Predsjedništvo zadruge je već 3. srpnja br.
46 zamolilo občinske odbore, da razglaš-
u među pučanstvo, da se je pili ili medijika
pojavi, te da preporuču vinogradnom,
da kropa traje sa poznatom amjesom modre
galice, i vapna, ako žele još što spasiti od
ovogodišnjeg ploda. Nudjalo se i modro
galicu, koja je od lanjske godine preostala,
ali redko koji si ju je pribavio; većina naših
težaka gledala je prokrštenih rukoh kao
nu vinograd propada, pripisujuć taj palez
nekakvoj zloduhotj rosi, proti kojoj da
nema lijeka. Nekoji dali se na škropljenje
kad jo lišće već okuženo bilo pa premda
prekasno, ipak se je lišće, što je još zdravo
bilo, uzdržalo i groždje liopo dozrijalo. Tu
je dakako mnogo upitalo na ostale tvr-
doglavce, pak se nadamo, do godine, no
daj Bog potrebe, da će svi složno i na
vrjeme poduzet shodne mjere, da se tomu
zlu preduzetne.

Buduć se još nije došlo do osnutka
zadružnog vrta, ova godine je zadružni
odbor obratio se molbom na visoko e. kr.
namjestništvo, da po mogućnosti badava
priekrbi našoj zadruzi voćka i ključnaca ame-
ričkih loza. Iz orarjalnog vrta u Pazinu
dobismo zamoljene voćke pod sniženu cijen-
u od 10 novč. po komadu, dočim ih zadru-
ga porazdieli među članove u sniženu cijen-
u od 5 novč. svaku. To voćke stigle su nam
tekar u travnju, jer se i opet dogodilo bilo
nepriklad, koje bi bilo svrhuće ovdje na-
vadati. Voćke bile su odpramijene poraz-
djelene u 3. skupine rad lakšoj i pospješ-
nijoj promosa, ali i to stajalo je odveć
skupo i nije se tim ni do doljaka polučila
svrha, jer su voćke stigle već razuppane.

Rad toga zaključilo se u odborskom
sjelu od 22 travnja, da se odalo voćke
dobavljaju u jeseni, po mogućnosti već u
oktobru. Prema tomu zaključilo zadru-
ga se je već pred mjesec dana postarala za

dobavu ovogodišnjih voćka, pak se nad-
na do do mjesec dana voćke već porazdi-
ljena biti. Što se američkih loza tiče, od-
govorilo je e. kr. namjestništvo, da ih u
zalih neima.

Pošto još se uvijek čekao a i do da-
nas se još uvijek čekao odgovor pokraj-
nskog gospod. vieća glede dobavo bika, to
se je obzirom na pruku nuždu i liopu pri-
liku, koja se je odboru pružala, zaključilo
na odborskom sjelu 22 travnja, da se do-
bave za naš otok između trih, dva ponu-
djuna bika, i da se predjužno izplate iz
zadružno zaklade, jer bi jedan snavim ne-
dostatan bio za 780 krava, koje broji po
najnovijem statističkom popisu naš otok.
Medjutim pisalo se na visoko e. kr. mini-
starstvo, da taj predjužni izplati i da isto-
dobno doznači svotu za dobavu još jednog
bika inorodne pasmine za križanje domaće
pasmine. Do danas nije stigao odgovor na
ovu molbu. Jedan bik bio je smješten u
obćini Vrbnik, a drugi u Rosopšnom,
obćini Dobrinj.

Zadružni odbor postarao se također
za dobavu još jednog pastuha domaće pas-
mine. Od trih predloženi vlada izabrala
je onog g. V. Semitekola, to se nalazi
kod istoga na razpoloživost naših konjo-
gojaca.

Poput lanjske godine odbor pokraj-
nskog gospodarskog vieća uredio je i ove
godine pohod pizaukog ključnara. Pouka
u klastrenju ulika trajala je 12 dana, i to
u okolici krčke i puntrake obćine. Ovoj
pouci prisustvovali su uz podporu od 50
novčica na dan Osip Milčetić i Anton
Kraljić iz Dubašnice, Petar Pavčič i Fran-
cović iz Dobrinja, Ivan Turato i Ivan Fu-
ljančić iz Omišlja, Anton Žic iz Panta,
Franjo Kolina iz Krka i Anton Harbić iz
Vrbnika. Iz Baško nije se nitko odavno
vrijdla stoga, što se tamo maslino ne-
goje.

Na nagrade otvoreno po gospodar-
skom vieću natjecala se dva poljodjelca
iz obćine Dobrinjske, i to na umjetno u-
strojenu gnojšta. Obojica dobila su na-
gradu od 25 for. svaki.

Pokrajnisko vieće dojavilo je ovih
dana zadruzi, da je visoko e. kr. mini-
starstvo dozvolilo novčanu pripomoć, da
se upriliči govedja izložba u ovom sudbo-
nom kotaru. Pošto je isto pokrajnisko vieće
upitalo odbor zadruge, da se izjavi kad bi
za to najprilicnije vrijeme bilo, zadružni
odbor obratio se je na občinsku glav-
arstva, da svoje mnjenje o tom izjave, nu
pošto su se tu iztakla različita mnjenja,
odbor je odlučio, da se to pitanje tak-
odbor na glavnoj sjednici razpravi, nek se
čuje mnjenje i gg. družinara u tom toli
važnom pitanju.

Zadružni odbor starao se također, da
bude i naš otok zastupan na jubilarnoj
gospodarsko-šumarskoj izložbi u Zagrebu.
U tu svrhu konstituirao se izložbeni odbor,
koji je u svakoj obćini imenovao po dvojicu
svojih povjerenika, koji bi se imali zau-
zeti, da svo naše obćine u što većem broju
izložitelja sudjeluju. I zbilja u kratko vri-
eme sabralo se do stotine raznovratnog
našeg proizvodja, koja su bila javno po-
hvaljena a njevoja i odlikovana. Tako je
dobio dr. Trinajstić iz Krka veliku kolaj-
nu za vino: Kirinčić pop Anton ml. iz
Dobrinja malu kolajnu za izložbeni med i
priznanicu za ulje. Pop Ivan Sparožić iz
Punta takođerj malu kolajnu za izložene
smokve. Celebrini Miroslav priznanicu za
ulje. Pop Nikola Sparožić za izloženu ju-
dovinu, malu kolajnu. Pop Nikola Butko-
vić i Antun Bagateka za izložene slane
ribo i napokon diplomu priznanicu O. Leo-
nardo Matković za izložene kamenice. —
Izložbu pohodila je takođerj lijepa kiti
naših otočana, koji su se nadivili orja-
škom napredku bratskog nam naroda na
gospodarstvenom polju, a istodobno uvidili
koliko smo mi za njimi zaostali.

Uljed odborova zaključka izdriebat
će se ove godine prije zaključka skupščine
među članove, koji su svoji godišnji pri-
nos uplatili, 3 štovaljko uporabivo proti
peronospori, 3 nožice za ciepljenje voćaka,
dva željezna brusca, jednu pilu za čišćenje
atabala, i pet umjetnih čopova za bačve,
u svemu dakle 14 predmeta.

Buduć je do sada malo što od dru-
žinara mario za čitanje gospodarstvenih
knjiga, od kojih liepi broj leži na razpo-
laganju u društvenoj knjižnici, odlučio je
odbor ove godine, da se svakoga odbor-
nika i člana, izim svćenika i učitelja,
probroj na krasno dvomjesečno gospodar-
sko knjižice, koje u Zadru izlaze pod na-
slavom "Težakko blago". Zadru-
ga pak bila je ove godine predbrojena na
"Gospodarski list" iz Zagreba, "Po-
ljoznanca" i "Soljaka" iz Zadra;
Zadru-
ga je opet i ove godine ponara-
nela za 18 članova tako, da danas broj 90
članova. Brojno smo dakle i ove godine

napredovali, ali još uvijek žalibože manjka
odgov mra i zanimanja, na kog jedino
može u današnjih okolnostih naša zadru-
ga računati. I danuška skupščina o tom nam
pruža najžalostnije svjedočanstvo, kojim
priustvoje jedva toliko članova, da ju se
može redovito održavati. Zalostna je
činjenica kad se pomisli, da su naš glavno
akupščine pozvane, da se zadružni pravac
tako upriliči, da se u koliko je moguće
doskoči nedostatku našeg gospodarstva;
glavne skupščine su one, u kojih se ra-
zloža i pretresivaju shodna aredeta, da se
to nedostatke po mogućnosti odklone. —
Kako ste, gospodo, i od ovog kratkog i
mršavog izvješća mogli zaključiti, nam se
je najviše uzdati u ae i u svoje kljuse,
jer od drugod slabo prilike. Moramo dakle
svi složno okupit se oko ove našo sro-
tanka; svi složno treba da radimo; po-
jednice za svakoga, a svi za pojedinaoc; pa-
je to je dobro, nek ostane, što bi moglo
biti bolje, nek postane, a što nevalja nek
već jednom prestane, i time dovršavan.

G. predsjednik opaža, da je u izve-
šću rečeno da putujući učitelj za kvarnor-
sko otoko nije još imenovan, dočim je već
imenovan bio

G. tajnik odvraća, da nije bilo o tom
imenovanju nikakvo uredovne viesti

G. dr. Trinajstić nadodaje, da je i on
čuo ali privatno, da je učitelj imenovan,
ali da u č i h r v a t s k i j o z i k i (Swjoh)

G. predsjednik pozivlje ako ima još
koji što opazit glede izvješća

G. Matanić želio bi ovdno na onu
točku izvješća, u kojoj se veli o zadružnoj
knjižnici, da se popis knjiga rečeno knji-
žnici anjlo na pojedine zadružnične odbor-
nike, da se tako zna koje knjige zadružna
knjižnica posjeduje i da svaki pojedini
član može na podlogi tog imenika jedini
ili drugu knjigu kad g. tajnika naručit.

G. predsjednik oboćaje, da će se u tom
nastojat zadovoljit

Novjav se drugi za rioc g. predsjed-
nik predlaže, da se primi na znanje izvješće
— Primaljeno jednoglasno.

(Dalje sluđi).

Pogled po svietu.

U Tratu, dne 16. decembra 1891.

Austro Ugarska: U sjednici
carevinskoga vieća od dne 9. t. m.
kod razprave ministarstva za poljodjel-
stvo oboćao je ministar F a l k e n-
h a y n, da će učiniti sve što mu je
moguće, da se stane na put širenju
trsnog usenca, dotično, da se u zara-
ženih jur predielih uvede amerikansko
trseje, koje odoljeva trsnom usenku. Za
ovu godinu da razpolaze vlada skoro
jednim milijunom takvog trseja.

U sjednici od dne 10. t. m. iz-
ručio je zastupnik dr. Laginja mini-
stru poljodjelstva resoluciju, kojom
traži, da ministar svrati svoju pozor-
nost osobito na seljačko pučanstvo Istre.
U istoj sjednici govorili su od naših
južnih zastupnika gg. Ferjančić i
Perić zagovarajuć poboljšanje narod-
noga gospodarstva u Kranjskoj i Dal-
maciji.

U sjednici od dne 11. t. m. raz-
pravljalo se proračun ministarstva prav-
vosudja. Izmeđuju govornika iztaknuo
se osobito mladočehski zastupnik V a-
š a t y, koji je oštro odsudio i kritizirao
djelovanje sadašnjega ministra i biv-
šega ministra Pražaka. Pri koncu
sjednice podnio je zastupnik dr. L a-
g i n j a u ime svoje i drugova inter-
pelaciju na ministra pravosudja, kojom
zahtjevaju obzirom na to, što se kod
kotarskih sudova u Istri hrvatski i
slovenski podnesci riešavaju samo
talijanski, da se pobrine, da budu
unaprijed rečeni sudovi riešavali pod-
neske u onom jeziku, u kojem su
sastavljeni da se prisili sve činovnike,
koji su vještici hrvatskomu ili slo-
venskomu jeziku, služiti se timi jezici;
da se sastavi porotne sudove u Pri-
morju, tako, da budu porotnici raz-
mjelji obućenike hrvatske ili slovenske
narodnosti, i napokon, da se u Puli
ustroji okružni sud.

Proračunski odbor hrvatskoga sa-
boru razpravlja već dulje vremena o
zemaljskom proračunu, koj će doći za
koji dan u saboru na razpravu. Kon-
com prošloga mjeseca stupio je u
stanje mira predjednik vrhovnoga
suda u Hrvatskoj dr. Radivojević; na
njegovo mjesto bijaše imenovan pred-
stojnik odjela za bogostvoje dr. Spavec
a na mjesto ovoga narodni zastupnik
dr. Kršnjavi.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da
će mladi kralj Aleksander posjetiti na
proljeće sultana, o čemu je jur oba-
vjestio srbski poslanik Gručić tursku
vladu.

Bugarska: Knezu Ferdinandu
nećini se dosta sjegurum današnja
narodna vojsku, pak da ju kani pre-
ustrojiti po njemačkom uzoru, ili bolje
rekuć: da kani uliti u nju njemačkoga
duha.

Franina i Jurina

Fr. Zvanimenat — „furlan“ — zvanime-
nat....

Jur. A kega zlodeja to mrmleš, Fran-
brato?

Fr. Ni nis ne; tamo deju, da je pal u
zvanimenat....

Jur. Nu govori, Fran-
Sidimo tote, na prag ovoga triatra;
tor su i naši soldti tote, pa će nas
valju porečki „fakini“ pustit u miru.

Fr. No, čuj sad: sidia san ti poli zvon-
ku, pa počelo tamo ženstine nabrajat,
da je nika „mingherlina“ zavrisnula,
da je Tita pal za zvanimenat, da je
umra — — — — — job, joh — — —!

Jur. A ča nu se nudega travinjalo?
Fr. Da je bia zdrav, kako zdrava riba,
pa da je čal budu noru, da je zer-
man propal, pa da je pal u zvanimo-
nat — — — — —

Jur. Ča čes brato Fran-
Fr. Ma dšb, malo ota i friške voda, pa
će proč sve zdolu!

Različite viesti.

Žalost u cesarskoj obitelji. Nedavno
preminuo je nadvojvoda Hinko sin nad-
vojvoda Roimera, strica Njeg. Velič. cesara
i kralju Fran Josipa I. dotično bratuođ
Njeg. Vel. Jućer pako preminuo je na-
kon kratko bolesti brat nedavno uar-
šćemu nadvojvodi Hinku, nadvojvoda Si-
gismund.

U cesarskom obitelji tuguju iskreno
svi vjerni njoj narodi prostrane naše države.
Imenovanju političkih činovnika. C. k.
kotarski kapetan pl. Rilling, pridoljocn or-
danšnjemu namjestništvu, imenovan bijaše
savjetnikom u Ljubljani; o. k. namjest-
nički savjetnik i kot. kapotana u Gradiški
g. Winschlag dolazi ka namjestništvu u
Trat. Na njegovom mjesto ide kot. kapotana
u Pazinu g. pl. Fabria, a na mjesto ovoga
u Pazin dolazi kot. kapotana Fridorik pl.
Schwarz do sada kot. kapotana u Kranj-
skoj.

Imenovanje. G. Josip Kožuh profesor
na e. kr. učiteljskoj pripravnici u Kopru,
imenovan bijaše školskim nadzornikom za
politički kotar Kopar. Čestitamo g. nad-
zorniku i učiteljsktvu snaga kotara.

Iz Voloskoga nam brojavljaju dne
17. t. m.: Josip J a n e kapelanu Opatiji,
preminuo je jućer popodno. Sprovod potak
u jutro. Pošivao u miru!
Komora na proslavu sjajno pobjede u
Istri, prirodjen od hrvatske i slovenske
svučilištna mladozi u Bodu, izpao je —
kako javljaju hrvatskim i slovenskim na-
vinam, vrlo sjajno. Na komoru ankupilo
se preko 300 osoba, većinom svučilištnih

djaka svih slavonkih plemena a ponajviše mladih Hrvata i Slovenaca, zatim mnogo državnih zastupnika Čaha, Slovenaca, Hrvata, Poljaka itd.

Naši zastupnici gg. dr. Laginja i Prof. Spindič bijahu osobito slavljani i odlikovani. Većina govornika iztakla je slogu i jedinstvo bratje Slovenaca i Hrvata te najbliže slavenske bratje. Na konkursu zabavljalo je mnogobrojno društvo, slovensko akademičko pivačko društvo i tamburaški akademičkoga društva „Zvonimir“.

Promjene u krškoj biskupiji. Č. gosp. Mihobersman kurat beljski dobio je stalnu mirovinu. Beloj zauzeo je č. g. Ivo Volčić upr. plovanji u Supetarskoj na Rabu. Č. gosp. Fran Volčarić ml. duh. pomoćnik u Rahu imenovan je upraviteljem plovanije Supetarske. Pred. gosp. Mato Zahaja kurat orleški imenovan je kanonikom i plovanom nadpopom u Osoru, gdje je bio ustoličen dne 11 oktobra; a njegov predšastnik u službi upravitelja one plovanije i dekanije č. g. Jerko Graković dobio je privremenu mirovinu. Č. g. Antun Lusina duh. pomoćnik u Cresu imenovan je upraviteljom kur. u Orleau. Duh. pomoćnik Antun Petrić ml. preuješten je iz Osora u Cres. Č. g. Petar Zuhija duh. pom. u Vrniku imenovan je izloženim kepelanom na Ivrici, a na njegovo mjesto došao je blaždominik Bartul Graković Dne 30. nov. umro je mitronom nadpop u Rabu Antun vitez Nimira. Počivao u miru!

Oprost od čestitanja prigodom nove godine. Putom našega lista uveden je i medju našimi rodoljubi u Istri krasna i koristan običaj, da se imanju rodoljubi prigodom promjene godine sjetu naše plemenite „Bratovšćine“ pod naslovom: „Oprost od čestitanja“.

Daruj od našu velezašnu i volopotrebitu „Bratovšćinu“ učino plemenito, narodno i dobro djelo, te se ujedno riješe dužnosti slati i primati čestitke što je svojeeno često povedim stroškom, dugunobom a kadšto i zatajenjem samoga sebe.

Toga svega odričite se os onaj, koji podari našu „Bratovšćinu“ bilo kojim svotom, koju će ona tako plodonosno uložiti, da bude od nje imao koristiti danas sutra sav naš rod. Darujte dakle prijatelj rodoljubi našu svake podpore vrijednu „Bratovšćinu“, te četo učiniti dobro djelo i riješiti se čestito doazdnoga posla.

Obćinski izbori u Tinjanu. Dobili smo danna brzajavnu vijest, da je hrvatska stranka u toj občini pobijedila u svih trilih izlazi; te će tako i nadalje obćinska uprava ostati u vrlih i sposobnih rukah dosadnjeg načelnika g. Simo Dofura. — Zavrili dični Tinjanici.

Političko društvo „Ednost“. Predsjedništvo toga društva pozivlje gg. odbornike i zamjenike u nedjelju dne 20. t. m. u 10 sati u jutro u prostorije „Delavskoga podpornoga društva“ (Via Molin piccolo br. 1) k redovitoj sjednici.

Glavna skupščina hrvatskog čitaoznica „Zora“ u Opatiji održavali če se — kako nam sl. odbor toga rodoljubnoga društva javlja — u nedjelju 27. t. m. u 4 sata poslie podne sa slijedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Društveni računi za 1891. 3. Izbor odbora. 4. Proračuni za god. 1892. 5. Izbor novina za 1892. 6. Slobodni predlozi. Pozivlju se ovim gg. članovi, da k ovaj skupščini mnogobrojno dođi izvole.

Proti občinskim izborom u Motovnu. Kako je poznato našim čitateljem obavili su dno 1, 2 i 3. t. m. občinski izbori u Hl. tieju za občinu Motovnu. Prigodom tog izbora dogodilo se nepravilnosti i naciha svako rako i svake vrsti. Sama poreška „baba“ priznaje, da nobijažo našim občinarom dozvoljen ulaz u gradšć Motovnu, gdje se je biralo. Proti tako o-havijenom izboru podnesla je hrvatska stranka utak, temeljen na četirih točkah t. j. a) da nobijažo slobode izbora; b) da je obćinsko glavarstvo nekorektno postupalo sa biradž; c) da su protivnici našim kupnjavi glasovo i d) da je izborna komisija pojednaku postupala sa izbornici.

Gorički list „L'Eco del Littorale“ 1) u broju 180, od 25. nov. tek. god. donala dopis pod naslovom „Dall'Istria li 21 novembre 1891“, u kojemu dopisnik (kojegje po duhu dopisa nije teško neprozpozna) baš saražno napada na naše listove, a imenito pak na zašlužnu „N. S. i Slogu“. Stuga čini nam so g. uredništvo uzrjetno, da na takav nečudeno bezobrazan smrad, — pa skrivaju se „L'Eco-v“ dopisnik i podkupom kakovoga poreškoga monsignora — podignemo svoj glas, a nadamo se, da

slavna cenzura, koja je dopustila, da na svjetlo dođe gore rečeni gadni dopis, nećemo nam uzkratiti, da se proti njemu obranimos: barem toliko bi imali očekivati u istom pravice, koju zastupa državno odvjetništvo. A sada na stvar.

Nesemo so baviti puduljim uvodom gore rečenoga dopisa, jer Vaš čijenji list, g. uredništvo, nije zato oživtvoran, da prima u se avakajko brbljanje; nego donosi čemo u izvornom tekstu glavno ulomke rečenoga dopisa dodajući sa naše strane pak svnju.

Talijanski dopisnik mod ostalimi, kaže: „oggi però non mi dilungherò con citazioni, ma portato quale esempio un brano d'un foglio (Citaj: „Naša Sloga“), che pur talvolta, perchè gli sta bene, s'attoggia a cattolico (jer „N. Sl.“ i jost kat. list); prendendo così anche occasione di difendere l'autorità vescovile, da questi giornali trappo calpestate“ (koje listove misli bezobrazni dopisnik, kaže u onom, što slijedi. *Ma mi opije odlučno protestujemo proti lažnim dopisniku, koj tvrdi, da naši listovi pad nege bacaju biskupsku obnast. Naši listovi to ne čine, već dižu svoj glas proti onim, koji zlorabe svoju oblast od Boga jim danu, i da tkače narode, već da ih vode k obćem biagostanju.*) —

„Alludo non già ai noti organi del ghetto, che non possono scrivore che da ghettaiuoli, ma invece intendo dire del giornale cronista (tandem.... dalka ne više „slavo“; austrijsku statičku u ruke bodacoli) che si stampa a Trieste, „Naša Sloga“ (dobra da znate da nju!), foglio che quando si tratta d'elegger deputati al Parlamento (ah, te va peče, kukavico nijedno!) non oita a dire, che bisogna eleggere uomini di fede e morale (da što, dalka vašo nespasoonke framazione? Čudna li zahtjeva!), uomini insomma quali li vuole il S. Padre ed i Vescovi (pa i je tako! Dokaži da nijo junača!) ma poi osa dall'altra parte censurar un Vescovo della stessa provincia in modo vile e sfacciato, o lo nominar per ischifo prosvj. Johannes. Un tal giornale si comporta peggio ancora dei nostri giornali ghettaiuoli (quo dest probandum!) perchè questi sono scritti da obri, che non ricorrono nel Vescovo un loro superiore (kako kan. Bedini na Rieci valjađa?); la Sloga invece la pretende a sostenitrice della Chiesa (pa i je tako!) — leggi del fanatismo — (lažni: usuprot li „L'Eco-v“ dopisnik, u svojem fanatizmu garzi bezobrazno sve što diže hrvatskim duhom u naših biskupijah, Dakačo, vam se hoče, da bude Istra povokrajnja talijanska.... pak vam je „Naša Sloga“ na putu. Eh, što čes: raj je i za Hrvate porečko-puljske biskupije, quia non est distinctio neque Iudaei, neque Graeci....) e poi tratta un Vescovo burlesco come qualunquo altro individuo.“ (Ovdje opuzamo malovrednomu dopisniku „L'Eco-v“, da „Naša Sloga“ kritizira samo djela; a svakoga se sudi po njegovih djelih, a tako bude i na sutnji dan). —

„Ma veniamo all'argomento. — Mons. Vescovo di Parenzo-Pola, onscio dei suoi doveri pastorali, nello scorso mese creduto buve di scrivere al suo Clero una Circolare, nella quale condannando i fogli di coloro nazionali, che in oggi turbano la pace tra il popolo dello suo Diocesi (u vi povovi talijanski, koji imate toliko upliva kod naših talijanskih velnaža, pripojeđajte vašoj Klienteli, nek ne miti mir u biskupiji; kad su izbiri neka nenapastuje, nek ne subdizujuje, nek ne napada na naše mirne hrvatske knete. Vašu fukinžu gledajte, da obuzdate. S tim čete više doprijeti do mira, nego li listovim pu.... — Ali boli vas glava zato! To je sve pjesak u oči, quia corci estis et duces coecorum!), proibiva al Clero „sub obedientia canonica“ di farsi distributori o „prolocutori“ di simili giornali (dalko „all'eco-croat“ nije li istina? Kada see vađe agitiranje, vađe političke nauke, vađe zastrašivanje, vađe progovne.... ništa nepomažu k vašoj nepravdnoj... pobijedi, — eh onda udri po listovih, koji hrane i zagovaraju interese puka hrvatsko-slovenskoga u Istri!). Poteva darsi cosa più lodevole o più conveniente di questa in questi giorni di paganosco nazionalismo? (A tko je krić, da ste vi tako zasliepieni? Mi bruvimo naše, pak dosta!) E notate bene che Mons. Vescovo non nominò gli suoi fogli no disse già, „fogli italiani“ o „fogli slavi“, ma li preseo tutti assieme, condannando così o gli uni e gli altri“. A ti liju, odgovaraj: proti komu jest napereono ono „comportum est haud laeta experientia, non dum simplices sacerdotas, sed et nonnullos Parochos huius Diocesis distributoros inter fideles ubi committas atque latere

existero“.... Sada kazuj lijo: koji jesu ti simplices sacerdotas et nonnulli Parochi? Mišliš li i na nam protivne prošle svećenike i nekoje župnike? Ilie Rhodus.... Pa tko da ožu čiepariju nepoznade, kada sutru li preksutivi če na vas pristom i naša sjeća pokazivali, buduć da nas skoro jur na posva izročeno u borbi za vjeru i narod čeka već hladan grad? Pa nek bude, harem narod nas uede u grabu praklinjati, da smo ga u životu zatajili, ter da gu je tlačili istu krv od njegove krvi.)

„Letteri cattolici, si può esser più imprudenti o più sfacciatati (kako ono što jusi ti dopisnik „L'Eco-v“ nel canlunniare (soltanto asserendo o non provando) un Vescovo cattolico, un Vescovo che si teneva sempre (a mi kažemo: quoad probandum est pro praeterito et expectandum.... pro futuro) a dovere di considerat tutti“ (Bilježimo!) i suoi discepoli quali suoi figli e figli uguali (Uitenti u?) senza far distinzione di nazionalità? La „Sloga“ invece lo fa semplicemente o dico che non è difficile il capire che la Circolare di diretto solo contro di lei (Glavno proti njoj, a zatim proti „Edinosti“ i „Il Diritto Croato“, koji zadnji list dopisnik „L'Eco-v“ zove porugljivo „foglio scismatico“: quod item prius probandum est!)

Ali što da duljimo, veluč. g. uredništvo? Dopisnik „L'Eco-v“ kopreca se nemo tako kao ranjeni lav, a ništa nedokazuje, nego pod krinkom da napada na talijansko nudliberalne novine, izliva biesno svoj gajov proti „N. Sl.“, „Edinosti“ i „Diritto Croato“. To je jedina bolest i jedini cilj, koj je dne povoda gornjem dopisu u listu „L'Eco del Littorale“. Hrvatsko svećenstvo — (starije već istrošeno a mladje kruto pragonjeno) — i puk hrvatski porečko-puljske biskupije znadu preveć dobro kako stvari stoje u biskupiji porečko-puljskoj, a da bi trebali dopisnika „L'Eco-v“, da ih pouči. Nu buduće preveć prisiliti sa svih stranah, zato nije drugo nego „trpi pa štiti“. Ako pa monsignor profesor gorički, koji — kako se glasa — andahnuje pravne listu „L'Eco del Littorale“, bude u buduće trebao, da se ga obavioeti u tuznomu stanju našem, onda neka se kroz praznike potruđi do puka i klera hrvatskoga ovo biskupije, od kojih će dobiti za stalno točnih podataka, a naka se os oslanja na neku gospodu, koja sjedo u nekojih kabinetih, pa bilo da nosi i prestone i zlatne križe.

Iz porečko-puljske biskupije, mjeseca decembra 1891.

Iz sv. Mateja pišu nam dne 14. t. mj. Svetnjakij nego druga lota bijaše kod nas ovo godine proslavljen blaždan Majke božje neoskrvranog začetja dne 8. t. mj. Uzrok tomu ju bilo posvećenje novoga oltara podignuta na čast Majke božje Lurdske. Uz ne baš najporvoljnije vrijeme na taj dan došlo je ipak iz svih strana prostrane obćine Kastarske, da iz isto Riečine puno svista, da vidi novi oltar i da prisustvuju njegovu blažostovu. što ga je izvršio mnogč. g. dekan Turak iz Kastva. — Tim izpunilo se so davno gojeno želje, ako no svih, barom većine pučanstva diče kapelanije Svatomatejske, da imaju u svojoj crkvi jedan oltar podignuti na čast Majke božje, preblazene Djevice Marije, i to oltar liepi i krasni, koji bi dolikovao Bogorodici — Izbijla oltar je vooma krasan, iz dobroga mramora dielom domačega, dielom stranskog, vrlo liepo izradjen tako, da u istinu dolikujo česti našu milostivo Majku i služi na ureu ne samo crkvi sv. Mateja, nego i na čast onomu, koji ga je izradio naimo g. Ivanu Dorigu iz Rieke i svemu pučanstvu kapelanije Svatomatejske, koje jo dragovoljno i veselo potrebiti novac za nabavu istoga žrtvovala, za što budi njim i svim onim izvan naše kapelanije, koji su kojimgod milodarom za oltar pomogli, ovim putom izročena nejtoplem zahvala. Bog njim plati i Majka božja!

V. K.

Glavna skupščina kninskoga starinarškoga društva. U smislu §§. 12 i 13 državnoga pravilnika pozivlju so gg. članovi „Kninskoga starinarškoga društva“ na rodovitu godinju skupščinu koja će biti obdržavna u Kninu u dvoranici „Hrvatske Čitaoznice“ dne 28 prosinca tek. god. sa slijedećim dnevnim redom: 1. Izvještaji upraviteljstva: a) govor predsjednika, b) izvješće tajnikovo, c) izvješće blagajnikovo. 2. Obavljenoj upraviteljstva: a) izbor predsjednika, b) izbor sestorice sudobornika, c) izbor trojice pregledatelja računa. 3. U komu mjestu da nastajuće godine bude obdržana glavna godinja skupščina? 4. Služajni predlozi, koji treba da budu dan pred skupščinom pismeno upraviteljstvu dojavljani.

Iz Višnjana pišu nam 15. t. j. Dne 8. t. m. obavietali si opet „d. i.“ višnjanski građani svojo gospodsko lice. Toga dana došlo je nekoliko naših seljaka iz okolice, da si pribavu u duonah, potrebiti stvari za kuću, osobito da kupje soli. Po obavljenoj poslu uputio so u kćemu Nikole Dell' Oste, gdje se pozabaviše neko vrijeme uz činu vina. Doznar višnjanski „ugladjoni“ građani, da su u toj kćemi naši seljaci naraviše najprije u kćemi na isto bitinavni i šakuni, a za tim na ulici kamenjem i revolveri. Ranjonihi imado e jedne i drugo strane. Jedan od naših seljaka podnio je pritužbu proti „ugladjoni“ napadačima a drugu podnio je kćemar proti obćinacoma upravitelju Antonu Dell' Oste (Vidi dunnaju interpolaciju Op. Uredj radi zločina zloparube udovno vlasti, što je oruzanom silom predo u kćemu i vodi ju taj premetačima. O tom dogodaju imademo obćiniji dopis iz Višnjanskine.

Iz Žrnjina pišu nam da je u subotu dne 12. t. m. preminuo pošio podlje bolesti tamonjij rodoljub i e. kr. pošto moštarg. Matija Perić u liepoj starosti od 83 god. Pokojnik bijaše u svojo doba obćinikom načelnikom i duljo vremenu obć, zastupnikom, izabran uvijek od hrvatske stranke. Čienjon bijaše obćinito radi dobrote srca i dištoće značaja.

Kao rodoljub iztioa so uvijek neskrivajuć svoga narodnoga osvjedočenja proti nikim. Radi toga uzrli ga iz dna dušo naši narodni protivnici, koji su u njemu nazirali veliku zaprieku k svojin načelnim poslovom. U njegovom urudu mogno si dubiti svada — u koliko je sum do njih mogao-hrvatskih tiekovina a tabla na uredu i postarski per: hrvatski — što jo riedkoko u Istri — pokazuju nam, da jo pokojnik i u službi nastojao izvojevati hrvatskoj jeziku ono mjesto, koje ga po pravici ide, Čestitomu pokojniku udiele Sveviđnji vječni pokoj, a njegovim milim našo iskreno suđuje.

Postanak „Krčkog učiteljskog društva“. Mjesecu travnja g. g. razposlan bijaše po otoku Krku na gg. učitelje i učiteljice slijedeći poziv:

P. n. brato i družice! Stara jo rieč: „U sloji je moć i napredak“. Što nemožo pojedinac, može skup; pak kad so oto svuda udružuju pojedini stalihi, ni učitelj nemiije ostati posudajni. Njegdja prozron, zadbio je već danas modju dobroimisljećimi jedno od odličnijih mjesta, a on svietostan si svoje zadaje, želi i morn napredovati. Ovo je potaklo podpiannoga na misao, nebi li se složilo i učiteljsko otoka Krka pod imenom: „Krčko učiteljsko društvo“ (kojomu ste cilj probiđli u zadnjem broju „N. Sl.“. P. n. brato i družice! Mislim da plemenitijega cilja nemožemo si postaviti. Bude li modju nama ikoliko sloge i anlo poštovanosti (o čemu se i nedvojno), društvo če se zasnajigom ustrojiti, pak Vašim pozivljem, da izvolite izraziti o tomu Vaše mišljenje. Tko jo „za“, nek to izvoli naznačiti uz vlastoruđni podpis, moleć pojedinu škole, da ovaj poziv šalju čim brže od jedne do druge. Budoli se većina izrazilo za, tad če so izabrati privremeni odbor, koj če izraditi pravila tog društva. (Ovome plemenitomu podhavtu neče se zasnajigom našo školske oblasti suprotiviti, već u koliko im leži na srcu napredak učiteljstva, još nam i na ruku ide. U to ime: Pomoz Bog!

U Dobrinju dne 28 travnja 1891.

Iv. Mahulja - učitelj.

Ovaj poziv prahujo je, kako rekomo, svrätokom travnja po otoku. I zbijla svog cilja nije promašio. Jer ne prošlo ni mjesec dnu, oto ga natrag od sviju učitelja i učiteljice podpianna. Na to uzložiohi pismeni dogovori izmedju učitelju u Vrniku sa onim u Dobrinju, dok so mjeseca lipnja nastadoše u Dobrinju, gdje u krakko nastaviše pravila. Tu ujedno odlučio, da se ima čim prije savitati svankupno učiteljsko otoka u Krku, gdje če se ta pravila potanje proterati. Dan bje prediođjen 2 srpnja.

Pomonutoj dneva sastala se liepa kita učitelja u Krku i posla došlo od političke oblasti dopust, sa-akupio so oko 10 sati u jutro u tamonjnoj muškoj učionu na sjednici. Poslie pomiljvog pretresa pojedinihi članaka, usvojiohi pravila. Na to izabrado privremeni odbor, koji je ta pravila podpisao i poslaše ih na putvrdjenje vis. o. k. namjestničtu u Trst. Tu se ujedno odlučilo, da če so prva skupština, kad pravila atignu potvrđjena, držati na Puntu. Oko podno svrišali se sjednici, a tad jo sledio akupni objed, gdje su se još bolje medju sobom pogovorili. Mjeseca kolovoza stigoše pravila od namjestništva potvrđjena, a na to pozva priv. odbor, po dogovoru u Krku, prvu

Graj dopis naše nam ulogdan sredinji iz Porečko-Puljske biskupije, a da nije tako, nobilimo so bili miž ostružni na gadnu dounejnjarju katoličkog bobaž lista.

glavnu skupštinu za dne 5 listopada na Punat.

Na toj prvoj glavnoj skupštini izabran bje ponajprije upravljajući odbor na 8 godina, sastojajući od onih lica osoba, koje su prije sačinjavale priv. odbor, samo se je dodalo predprijednika u osobi Nikole Jadrinčića. Polag § 29. bje također izabran obrambeni sud i to u osobah: Franjo Rode, Adim Toničić i Ivan Žio. Da bude društvo imalo nekakav vidljivi početak, odličilo se jednoglasno, da ima svaki član uplatiti 1 for. kao članarinu do 1 listopada. Za tu buduću godinu bje također sastavljen proračun. Sineo budućemu sastanku opredijeljeno bje u Baški (dan će pako opredijeliti uprav. odbor) i nato se skupština razila.

Dviedtri prijatelja učiteljstva. Pošto je društvo mlado i jer je svaki početak težak, to se ovime najuljudnije umoljavaju svi istaraki rodoljubi, da pomenuo društvu svaki po svojim silama pomogne. Tko se želi začiniti, nek se obrati na društvenog tajnika-blagajnika g. Alberta Brozovića rav. učitelja u Vrbinici.

Knjigovežu „Matice Hrvatske“ gosp. Ivana Schneidera preporučamo i ove godine gg. članovom „Matice“, koji žele imati zbilja krasno i jeftino vezano društveno knjige. Vidi o tom поблише njegov oglas na 4 stranici.

Putujući učitelj za kvvarnerske otoke. Čitam u tričanskim novinah, da će započeti svoja predavanja po kvvarnerskih otocih novoinovani putujući učitelj g. Lippizzor početkom jenara buduću godine.

O tom učitelju naći će naši čitatelji opazku u izvješću kot. gospodarske zadruge na Krku, što no ga donosimo na drugom mjestu.

Zavidja sreću brat sestri. Ovdasnji židovski liberalni list „L'Indipendente“ tuži se u broju od dne 15. t. m. radi jedne zapljone članka, kojim je pomogao svojoj „dičenoj“ sestrici poročkoj „L'Estria“ napadati istarske Slavene onako bezobzirno i bezobrazno, kao što to znadu jedino ta dva čestita druga. Slavna „baba“ donaha u posljednjem broju isto tako oštar i bezobrazan članak proti narodnoj stranci u Istri pak je sretno prošla. Njezin vredni drug oponašao ju pogrdami i klevetami na Hrvate i Slovence Istre ali bijaše loše sreće — zaplieno ga. Sad udara u spomenutom broju u jadrkovko što mu je „sестrica“ sretno ugledala božije avicelo, prem bijaše mnogo oštira i bezobraznija, dočim bijaše on blag i pitom kao mlado janje, zapljenjen. Ne sretni bratac zavidjajući sreću, sretnoj sestriću pita se u čudu kako je to moglo, da je u Poreču slobodno pisanje i tiskanje svega i svašta a ovdje, da se tako strogo postupa.

Mi sa židovskim liberalcem neimamo zaista ništa zajedničkoga, ali u ovom slučaju, obzirom na slobodu štampa u Poreču, odobravamo posvećena njegovu opazku. Nama je neizmerno teško polemizirati sa poročkim listićem, jer nam sl. cenzura nedozvoljava niti spomenuti talijanskoga imena, dočim je u svakom redu rečenoga listića izgrđeno i obruženo hrvatsko i slovensko ime i sve što je jednomu i drugomu plemenu na svijetu najsvetije. Zavidjali smo i mi a zavidjamo i danas, poput ovdasnjeg židovskog lista, slobodu štampa u Poreču, ali se toga nismo onako otvoreno podučali nikada javno izreći, da nam se nebi prodacilo sa budi koje strano, da smo kivni tudnji sreći, li da denunciramo one, koji tu sreću uživaju. Sada priznajemo osobitim zadovoljstvom, da nam je vooma drago što je ručni list istaknuo razliku o slobodi štampa u Trstu i Poreču, te tim upozorio oblasti, ili bolje rekuć denuncirao njim svoju sestricu zavidjajući njoj njezinu slobodu.

Ruska gramatika drugo izdanje. Prispelana nam je upravo izašla knjiga „Praktična gramatika ruskoga jezika“. Za samouke, napisao Pero Budmani. Drugo izdanje popravljeno i potpunjeno. Tisak i naklada knjižare Lat. Hartmanna u Zagrebu. Cijena for. 1.50*.

Netreba osobite preporuke ovoj knjizi, dosta je, ako upozorimo naše čitatelje na nastalu potrebu drugoga izdanja, što je dokazom, da je knjiga bila od potrebe. Jedino žalimo što se je g. pisac držao t. zv. govodarskino, koja ruži naš krasni jezik. Tko dakle želi naučiti ruski jezik, a tih bi moralo mnogo biti, nek si nabavi ovu knjigu.

„La Scolta“. Pod tim naslovom počeo je ovdje izlaziti talijanski list, koji će se baviti jedino osjeguravajućim društvima i financijskim poslovima. Izlazi dva puta na mjesec a stoji for. 5 na godinu. Toliko na molbu uredništva „Scolta“.

Listnica uredništva.

Mnogod. g. V. B. Marčana. Pjesnice možete dobiti u 100 izlaskah za 7 for.

Listnica uprave.

Nadašte se platiti: Z. Fr. Lindar for. 6. — G. F. Fontano for. 5. — B. dr. Iv. Krk for. 5. — Čit. Vrbnik for. 5. — C. M. Rađa Vas for. 2. — Čit. Kraljevic for. 1.25. — Čit. Kraljevic 40 nov. — V. I. Orlova za oglas for. 1. — V. I. Orlova za oglas for. 1.50. — Dr. F. S. Boš for. 1.25. — U. I. sv. Petar for. 2. — A. S. Rloka for. 5. — B. F. Lindar for. 2. — L. M. Veprić for. 5. — L. I. Klana for. 1. — P. N. Voprić for. 4. — B. M. Veprić for. 1. — H. A. Voprić for. 1. — J. A. Voprić for. 1. — L. A. Veprić forintov 1. — B. J. Krk forintov 5. — M. M. za sebo i košljanove forintov 7. — J. A. Ravmagora for. 4. — D. prof. V. Mozirji for. 5. — Carev. višće for. 1. — R. A. Pizan for. 1.25. — D. E. Mošćenec (oglas) for. 1. — R. A. Hrušić for. 5. — Čit. S. Tinjan for. 5. — M. L. Klana for. 2. — Čit. Prograda for. 1.50. — L. I. Santa Rita for. 10.11. — G. ob. Baška (oglas) for. 5. — B. P. Rovinj, solo for. 2. — T. M. zv. Mataj for. 2. — C. Kr. kot. škol. višće Pula for. 2. — Z. A. Siljvo for. 2.50. — Društvo Austrin Pazin for. 2.50. — M. A. Roš for. 5. — O. F. Punat for. 2. — S. E. Pola for. 1. — F. E. Trst 50 nč. P. Trst oglas for. 10. — E. A. Poreč for. 1. — Y. dr. N. Šonj for. 1.25. — D. A. Čepić for. 1. — S. S. Tinjan for. 2. — S. T. Kranica for. 3. — V. I. Zadar for. 1. — (Blidić)

Lutrijski brojevi

Table with columns for location (Trst, Lina, Budapest, Prag, LAVOR, Hermannstadt) and dates (Dne 12. decembra, Dne 16. decembra) with corresponding numbers.

Prisposlano. *)

Gosp. Gabriel Piccoli ljekarnik

Ljubljana.

Mnogo godina slušim sa Vašom 20-letnom tinkturom, koja me je izlječila od bolesti; koje se nemogoh na nijedan način osloboditi te sam jur mislio, da se nikada izlječiti neću. Malo staklenica ovog Vašeg izvrstnog lika povratiše mi prvobitno zdravlje, radi čega nemogu od manje a da neproporučim javno Vašu svako hvala vrednu želudacnu tinkturu. Iskrenim pozdravom.

Sv. Vital (kod Višnjana.)

Pavao Šimonović.

*) Za članku pod ovim naslovom neodgovara Uredništvo.

P. n. gg. članom „Matice Hrvatske.“

Čast mi je upozoriti p. n. gg. povjerenike i članove „Matice Hrvatske“, da će knjigo „Matice“ za tok. godinu 1891 koncem godine gotove biti i da se iste ukusno vezane mogu kod mene i ove godine naručiti.

Vezovi „Matičinih“ knjiga vrlo su ukusni i originalni.

Cijene vezanih knjigah:

- Knjovca: Crte o magnetizmu i elektrocitotitu — 80
Valla: Poviest srednjega vieka I. — 60
Demeter: Teata i Grobniceke polje — 60
Dometer: Teata i Grobniceke polje — 60
Slike iz svjetske knjižovnosti I. — 50
Lopušić: Slike iz Bosne. — 30
Kuničić: Obitaljka tajna — 30
Kozarac: Medju svjetlom i tminom — 30
Šander-Gjalaki: Iz varmogijjskih duaa. — 30

Ukupno 370

Privedoli grčkih i rimskih klasika: J Plutaroh: Životopisi Grka i Rimljana II. — 30

Slobodan sam također upozoriti p. n. gg. članove „Matice Hrvatske“ da se kod mene mogu dobiti originalno korice svih dosada izašlih „Matičinih“ knjiga. Pošto mi je slavni odbor „Matice Hrvatske“ povjerio i ove godine odpremu „Matičinih“ knjiga, tu ću naručeno uzvazano knjige zajedno sa drugim knjigami p. n. gg. poverjenikom „Matice“ prisposlati. Ujedno molim, da se gg. članovi izključivo samo na mo obrato, budući sl. uprava „Matice“ radi inih mnogih posala naručbe za vozote knjig- nikako primiti nemože.

S toga p. n. gg. članove „Matice“ najuljudnije molim, da mi svoje članovne naručbe kao što i odpađajuću svotu poštanom doznačnicom čim prije prisposlati blagoizvulo.

U Zagrebu, mjes. prosina 1891. IVAN SCHNEIDER, knjigoveža „Matice Hrvatske, Frankopanska ulica br. 4.

UZAJEMNO DRUŽTVO

„La Mutua“

The Mutual Life Insurance Company of NEW-YORK Najbogatije i najvrišće osjguravajuće društvo na život. utemeljena 1842 na pukaj uzajamnosti. Jamčevna zaklada s 1. siečnom 1891. for. 367 miliona Austrijska podružnica po ministarstvu dozvoljena o tim izjonnačena ostalim narodnim društvom. Koli zakonita kuojta toli sve pričuvo premija austrijskoga poslovanja ostaju uloženi u Austriji

Primirji. 12-25 polica, koje sada iziču Primir br. 1.

Polica br. 44511 tičuća sa mješovitog osjguravanja za 10000 dolara (for. 26000) izičić sada. Izplaćena premija iznaša samo 5932.50 dolara dočim je onaj, koji ima pravo na tu izplatu, primio povrh osjgurirane svote od 10000 dolara također umili prihod 6052 dolara, ukupno dakle 16052 dolara (for. 50120)

Generalno ravateljstvo za Austriju U Beču, I. Lobkowitzplatz broj 1. Zastupstvo za Trst, Primorje, Dalmaciju i Trient u Trstu ulica: Canal Grande br. 2.

Glavnom agencijom u Trstu upravlja F. Tarabochia u uredu zastupstva.

Što imade

strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domaću i drugu porabu, dobiju se na skladu tvrdu Živica i druga u Trstu ulica Zonta br: 5 svo garantirano i jeftino.

Za sada preporuča osobito svoje vinske tiskalnice, mlince, sisaljke itd. Izradjujo vodovode, mlince i ostale strojeve na paru i vodu.

Rečena tvrdka preporuča se sl. obćinstvu za obilate naručbe.

Tinktura za želodec,

katero je kinško razobare korulikov-covega lubja in svečih pomorantnih olupkov priroja G. PICCOLI, ljekar „pri anđelj“ v Ljubljani, je mohko toda ob onom uplivo, delovanju prebavnih organov urejajuće sredstvo, ki krepki želodec, kakor tudi pospejuje telesno odprelje. — Razpošlja jo izdelovalci v zabojčkih no 12 in voč steklenice. Zabojčkih z 12 stekel, valja gl. 1.30, z 55 stekel, 5 kg. teža, valja gl. 5.20. Poštnino plaća naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo se v vsih lokarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 28-22

U ra dionici klepara 2-8

JUSTA BIASUTTI

opunomoćenoga graditelja vodovoda u željeznih cevih Via Barriera vegoštin Trst br. 10 gradil i držilne skladišću kupuju i posadah, sa staloem sa lit bez pači iz ulvka Evrata gradjeno, to izvadja i drugo radno kloparsko uz najniže cijene. Drži na skladišču štrcaljke proti porozospuri (miliveru po for. 5.50 tri sojevo za samopranju traja. Ilustrovani cen. i dobivaju se gratis.

Enrico Rovere & Co.

TRST, Via Ponterosso I Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelane i svičtiljka; staklene ploče, jednostavne prozirne i neprozirne, dvostruke i bojadisane. Zreala u velikom izboru. Preuzimajo izradbu stakala za zgrade i zimsko cvietnjake uz cijene, koje se neplaće konkurencu. Velik izbor svih staklenih predmeta razbljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljko idu u pokrajini bez carine.

29-32

Dr. Gustav Gregorin

otvorio je svoju odvjetničku pisarnu u Trstu dne 7 decembra t. g. Via Dogana br. 7. II kat.

Amerikansko Odpravništvo putovanja

od 16-18

braće Condrand na Rieci Via Alossandrina — Kaca Flooch — Zemni sprat.

(Ular Vleolo dei Cappuccini) prodaje uz pravu cenu bez nikakva nametka putne karte iz RIEKE za

NEW-YORK,

Chicago, Helena, Mc. Keesport, Pittsburg, St. Louis, San Francisco, Whoelling

i za gradove američanskih sjedinjenih država.

To također: za Rio Janeiro i Santos za Montevideo i Buenos-Ayres za Rosario di S. Fè za Callao, Lima, Valparais i Australiju.

(Družbam snizuje se cijena.)

Put u Ameriku

ZA NEW-YORK, CHICAGO, SAN FRANCISCO, I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE BUENOS-AYRES, MONTEVIDEO I ROSARIO DI SANTA FE.

Izdaje direktno biljete Mate Pollich TRST — RIEKA Pinza Negozianti br. 2. — Riva Szapary 47-52 Casa Gurup.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno upravo izvrstnoga zdravoga vina, kojega ni moć razočiti od pravoga naravnoga, pripravamo to za skućeno upjevaličito. Cijena 3 kil. (ki zadržujeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčimo najbolji vepoh in zdrav izdalek.

Spirita prihrani,

kodor uporaba mojo nonakriljivo esenca za oječevanje žgnih pićić; ta esenca podeli pićiću priljuten, razok okus in ne dobiva bi pri smoni. Cijena 3 gold. 60 kr. za kilo (za 100-1100 litrov) Rzutuh pouk o uporabljanju. Vrtzu teh upjevaliči: esencam vankovratne esence za izdelovanje čuma, konjaka, šuhil likvora itd. najbolje in nonakriljivo kakovostni Receipt prilagojo se gratis. Osnak franko.

Karl Filip Pollak, Essenzen-Specialitäten-Fabrik in PRAG.

20-19 4-50 Iščete se solidni zastopniki.

Tiskara Dolena.